

12. *Физическая культура и спорт России: Кто есть кто: Информ. Справочник /Под ред. В.В. Кузина - Москва: Физическое образование и наука", 1997 -С.428;*

13. *Г.В. Щокин. Основы кадрового менеджмента: Учебник. В 2-х кн. -К.: МЗУУП, 1993;*

14. *Colin N. Power. Higher education: global review and renewal- An international journal for psychology and education "Magister" -№2, 1999 - p. 63-72;*

15. *David Longanecker. Plenary presentation by special representative of the us secretary of state for education for UNESCO World Conference on higher education - An international journal for psychology and education "Magister" -№2, 1999 - p. 41-43;*

16. *Vladimir Kinelex. Education in the changing world - An international journal for psychology and education "Magister" -№2, 1999 - p. 44-50;*

POST-GRADUATE OF PHYSICAL EDUCATION: CORCEPTION AND DEVELOPMENT ON THE WORLD

IRINA LISENKO

National university of physical education and sport of Ukraine

In connection with transition to market relations, changing priority and investments in different fields to economy, releasing of manpower and creating manpower market to creation the system of post-graduate physical education the much actuality problem. The system post-graduate physical training must based on andragogikas methods, which from interested attitude of listeners to theoretical knowledge as a mean of solving of practical tasks in educational process. The practice shows that organization of post-graduate education attached to higher educational establishments gives the opportunity to use effectively the Clemens of practice during expert retraining. Post-graduate of physical personnel must do on based on foundation of complex researches of question that are connected with scientific providing with skill improvement and retraining of specialists.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ПЛАВАННЯ НА ФАКУЛЬТЕТІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ІВАН ГАНЧАР

Одеська державна морська академія

Вступ. На сучасному етапі розвитку суспільства назріла необхідність підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів на численних факультетах фізичної культури [1,3,5], спроможних поліпшити фізичне виховання дітей, підлітків, молоді та дорослих використовуючи спеціальні засоби, зокрема плавання, як навчальної, спортивної і педагогічної дисципліни [2,4,6,7]. Теоретичний і практичний поділи існуючих підручників, посібників і програм з плавання, повинні органічно втілювати результати науково-дослідної й навчально-методичної роботи, проведеної в країнах СНД [2,3] і за кордоном [8,9,10,11].

Метою цього дослідження було обґрунтування оптимальної структури та ефективної технології викладання сучасної теорії і методики плавання з поглибленим курсом спеціалізації, необхідної у фаховій підготовці студентів педагогічних інститутів і університетів. Для досягнення цієї мети було поставлено **задачу дослідження**: виявити особливості викладання теорії і методики вивчення плавання, як навчальної, спортивної і педагогічної дисципліни за даними літератури і практики.

Теоретичному аналізу й узагальненню піддано 1656 літературних джерел, у яких наводяться результати численних досліджень, отриманих вченими і спеціалістами не тільки з плавання, але й з інших видів м'язової діяльності, що опубліковані з 1940 р. по 1999 р. Це знайшло своє відображення в авторефератах кандидатських і докторських дисертацій, публікаціях журналу "Теорія і практика фізичної культури", "Фізична культура у школі", статтях періодичного збірника "Плавання", тезах доповідей науково-практичних конференцій. монографіях, підручниках, посібниках, методичних рекомендаціях, збірниках.

Результати й обговорення. Системний аналіз теоретичних і практичних розробок в галузі плавання дозволив виявити основні аспекти, які характеризують оптимальну структуру і спадкоємність вивчення як навчальної, спортивної і педагогічної дисципліни. (табл.1). Наведені в роботі теоретичні і практичні відомості з науково-дослідних і методичних робіт із плавання, розширюють структуру і збагачують розвиток досліджуваного предмету. Тому їх важливо використовувати не тільки в навчальному процесі, але і в курсі спеціалізації студентів, які обрали його для детального вивчення, поглибленого освоєння і постійного вдосконалення. Основні аспекти теорії і методики викладання плавання як навчальної, спортивної і педагогічної дисципліни конкретизуються у критеріях оцінки за різноманітними поділами досліджуваного предмета і курсу спеціалізації. Таким чином, дослідження проблеми удосконалення структури й змісту фізкультурного навчання студентів, що навчаються на факультетах фізичного виховання й у споріднених вузах, є одним із найважливіших аспектів формування достатнього ступеня їхньої готовності до виконання фахової діяльності з урахуванням сучасних вимог теорії і практики.

Структура навчального предмету “Плавання: теорія і методика викладання”, включаючи курс спеціалізації “Педагогічне фізкультурно-спортивне вдосконалення”

№	Зміст вивчення навчального предмета і курсу спеціалізації	Публікації з предмету і курсу (на вибірці 1656 із 1940 по 1999 р.) %
1	Організація роботи з плавання (вимоги навчального плану, обґрунтування структури й змісту предмету і курсу спеціалізації, підготовка кваліфікованих кадрів, навчання спортивного резерву, учбово-методичне забезпечення, актуальність проведення наукових досліджень, матеріально-технічна база, результати виступу провідних плавців).	9
2	Вплив плавання на організм тих, що займаються (фізичні властивості води, оздоровчий ефект, специфічність захворювань, лікувальний вплив).	6
3	Стан вегетативних функцій при плаванні (дихальна система, взаємозв'язок подиху і кровообігу, серцево-судинна система).	8
4	Динаміка морфо-функціональних і гідродинамічних показників у плаванні (стан морфо-функціональних показників, рухливість у суглобах і гнучкість, статичне і динамічне плавання, особливості зміни гідродинамічних параметрів).	6
5	Основи й особливості техніки спортивного і прикладного плавання (загальні положення й особливості техніки плавання кролем на грудях, брасом, кролем на спині, батерфляєм, стартів і поворотів, прикладне плавання).	13
6	Ефективність методики, навчання плаванню (передумови навчання плаванню дітей, можливості навчання плаванню школярів, особливості навчання плаванню дорослих).	9
7	Необхідність спортивного відбору в плаванні (можливості спортивного відбору, біологічні критерії, психологічні критерії, педагогічні критерії).	11
8	Обґрунтування методики спортивного тренування в плаванні (спрямованість тренувальної роботи, добір ефективних засобів, використання раціональних методів, можливості оптимального планування).	20
9	Специфічність працездатності в плаванні й ефективні засоби її відновлення (передстартовий стан плавця, чинники, що лімітують працездатність, засоби відновлення працездатності).	9
10	Пошук оптимального управління, ефективного контролю й об'єктивної оцінки роботи з плавання (засоби управління, методи контролю, критерії оцінки).	9
	Усього	100%

Висновок. Подальше поліпшення структури й змісту теорії і методики викладання плавання в умовах педагогічного вузу вкрай необхідно для поліпшення фахової придатності випускників до майбутньої діяльності в різноманітних ланках існуючої системи фізичного виховання. Це можливо при систематичному доповненні досліджуваного предмету і курсу спеціалізації новими відомостями і розробками з теорії і практики фізичного виховання. Відзначене може сприяти надійному формуванню достатнього рівня професіоналізму в спеціалістів фізичної культури і спорту до ефективної діяльності із забезпечення фізичного виховання підростаючого покоління, використовуючи для цього важливий стратегічний навчальний предмет “Плавання”, як ефективний гігієнічний, лікувальний, оздоровчий, спортивний, прикладний засіб впливу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ганчар І.Л. Плавання: теорія і методика викладання: Програма для факультетів фізичної культури педагогічних вузів і університетів Білорусі, України і Російської Федерації. - Одеса: Друк, 1998. - 84 с.
2. Ганчар І.Л. Плавання: теорія і методика викладання: Навчальн. для факультетів фізичної культури педагогічних вузів і університетів Білорусі, України і Російської Федерації. - Мінск. : Екоперспектива, Чотири чверті, 1998. - 352 с., іл.
3. Парфенов В.А. Плавання: Підручник для фак.фіз. виховання пед. інс-тів. - К.: Вища школа, 1978. - 285 с.
4. Giehl J. Richtig Schwimmen. - Munchen, Wien, Zurich: BLV, 1996. - 128 s.
5. Lewin G.(red.) u. a. Shwimmsport: Ein Lehrbuch for Trainer, Ubbngsleiter und Sportlehrer. -Berlin: Sportverlag, 1982. - 271 s.

6. Schramm E.(red.) u. a. *Sportschwimmen: Hochschullerbuch* - Berlin: Sportverlag, 1987. - 330 s.
7. Schubert M. *Sports illustrated competitive swimming: techniques for champions*. - New York, 1990. - 238 S.

THE BASIC ASPECTS OF STUDY OF THE THEORY AND PRACTICE OF SWIMMING AT FACULTY OF PHYSICAL CULTURE

IVAN GANCHAR

Odessa state sea academy

Optimum structure and successive contents of swimming, as of educational, sporting pedagogical discipline with the purpose of improvement of technology of training in a subject and perfection at the rate specializations in high school is revealed. It unites 10 interconnected sections of the theory and practice of swimming: 1) organization of work; 2) influences on organism; 3) condition of vegetative functions; 4) dynamics(changes) of morpho-functional and hydrodynamic parameters; 5) engineering of sporting and applied ways; 6) techniques of training; 7) sporting selections; 8) techniques of sporting training; 9) serviceability and effective means of its restoration; 10) management, control and assessment of works on swimming. Various levels of presence of the publications on sections (in %), making general structure and successive contents of an educational subject of swimming and rate of specialization.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

МАР'ЯНА РІПАК

Львівський державний інститут фізичної культури

Ліцензування і акредитація вищих закладів освіти (ВЗО), вирішення проблем еквівалентності педагогічної освіти відповідно до міжнародних стандартів, якісне покращення навчального процесу і управління ним неможливе без відповідного удосконалення засобів та методів контролю і, зокрема, перегляду системи оцінювання знань студентів [2].

Завдання, які стоять перед вищою школою на сучасному етапі, вимагають всебічного удосконалення, розвитку усіх ланок навчальної та науково-дослідницької діяльності, пошуку сучасних методів та засобів навчання. Вивчення передового досвіду вказує на те, що виникла потреба у диференційованих оцінках, але зміни у системі оцінювання в навчальному процесі не спостерігається. В основі вузівської оцінки ще й досі функціонує п'ятибальна шкала [1].

П'ятибальна шкала проста в застосуванні. Але вона має ряд суттєвих недоліків - суб'єктивізм оцінювання, слабка диференційна здатність, неможливість співставлення отриманих результатів навчання, слабкі операційні можливості. Така шкала не дає чітких градацій оцінок. Це свідчить про те, що традиційну п'ятибальну шкалу необхідно змінити на більш досконалу, багатобальну шкалу оцінювання.

Мета нашої роботи полягає у вдосконаленні системи педагогічного контролю на основі запровадження багатобальної системи оцінювання знань та вмінь студентів вищих закладів освіти фізкультурного профілю.

Завдання, які вирішувались в процесі дослідження:

1. Дослідити стан проблеми оцінювання знань та вмінь студентів у ВЗО.
2. Визначити та обґрунтувати методику багатобальної системи оцінювання студентів ВЗО фізкультурного профілю.

Для вирішення поставлених завдань ми використали такі методи: аналіз літературних джерел, анкетування, педагогічне спостереження, методи математичної статистики.

Анкетування проводилось серед викладачів і студентів Львівського державного інституту фізичної культури (ЛДІФК). Всього в опитуванні взяло участь 100 осіб (50 викладачів і 50 студентів).

Розроблена нами анкета складалась з 10 питань, відповіді на які дозволяли з'ясувати ставлення викладачів і студентів до традиційної, п'ятибальної і багатобальної шкали оцінювання. На питання: "Чи вважаєте Ви достатньою п'ятибальну шкалу для того, щоб об'єктивно оцінити знання студента?";- ми запропонували респондентам декілька варіантів відповідей. Результати вибору цих варіантів наведено у таблиці 1.